

Znak: WZPS-5.431.3.23.2024.JD
Szczecin, 30 kwietnia 2025 r. r.

Pan
Jerzy Hardie-Douglas
Burmistrz Miasta Szczecinek

Wystąpienie Pokontrolne

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 2 – 5 grudnia 2024 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Mieście Szczecinek. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibach Urzędu Miasta w Szczecinku przy ul. Plac Wolności 13 oraz w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczecinku przy ul. Wiejskiej 4.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na podstawie upoważnienia nr 124/2024 z dnia 25 października 2024 r. w składzie: Joanna Dunajewska – inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Joanna Płachta – starszy inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji wybranych zadań z zakresu wspierania rodziny, w szczególności zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, a także realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w dniach 8 - 10 czerwca 2021 r. w Mieście Szczecinek. Ustaleń dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Miasta w Szczecinku oraz w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczecinku, a także wyjaśnień udzielonych przez Burmistrza Miasta Szczecinek i wskazanych pracowników.

Akta kontroli str. 1 – 18

Działalność Miasta Szczecinek w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami³.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477).

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Burmistrzem Miasta Szczecinek jest pan Jerzy Hardie-Douglas, do 22 kwietnia 2024 r. funkcję tę sprawował pan Daniel Rak.

Oceny dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Miasto Szczecinek następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych bez wsparcia asystenta – monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zgodnie z przekazanym wykazem w Mieście Szczecinek było 13 rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, które nie współpracowały z asystentem w kontrolowanym okresie. Analizie poddano 2 przypadki takich rodzin, tj.:

[tekst wyłączony z jawności]

Zgodnie z art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Za rodziny, które znalazły się w sytuacji kryzysowej należy uznać m. in. te, w których wystąpiła przemoc, problem uzależnienia lub zaistniały inne trudne sytuacje mogące mieć wpływ na funkcjonowanie rodziny (np. śmierć w rodzinie, nagła choroba, próba samobójcza).

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w Mieście Szczecinek, w okresie objętym kontrolą, nie było rodzin, które w kontrolowanym okresie znalazły się w sytuacji kryzysowej i nie były objęte asystenturą lub wsparciem i pomocą pracownika socjalnego.

Akta kontroli str. 46 – 81,

2. Rodziny objęte wsparciem asystenta.

Z danych przedstawionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku wynika, że w okresie objętym kontrolą w gminie zatrudnionych było 3 asystentów rodziny na pełen etat. Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: „liczba rodzin objętych wsparciem jednego asystenta nie może przekroczyć 15”. W związku z tym należy stwierdzić, że na dzień kontroli liczba asystentów w Mieście Szczecinek była adekwatna do potrzeb. W kontrolowanym okresie asystenci obejmowali swoim wsparciem 83 rodziny, na dzień kontroli 32 (jeden asystent -8 , drugi - 11, a trzeci -13 rodzin). Analizie formalnej i merytorycznej poddano 9 przypadków rodzin objętych asystenturą.

We wszystkich przypadkach przyznanie asystenta rodzinie następowało po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, złożeniu wniosku przez pracownika

socjalnego. Kierownik Działu Pracy Socjalnej i Integracji Społecznej zatwierdzał przydzielenie asystenta rodzinie bezterminowo.

W pięciu przypadkach (tab. 3 poz. 46, 49, 53, 60, 75) przydzielenie rodzinie asystenta, zgodne z wnioskiem, zgoda na współpracę z asystentem tylko matki, w planach pracy z rodziną działaniami objęto także partnerów pomimo braku zgody partnerów na współpracę.

Pouczono aby w planach pracy z rodziną nie uwzględniać działań dla osób, które nie wyraziły zgody na współpracę z asystentem.

We wszystkich przypadkach plany zostały sporządzone we współpracy z przynajmniej 1 z członków rodziny oraz w konsultacji z pracownikiem socjalnym. W 3 przypadkach był to inny pracownik socjalny, niż ten, który przeprowadzał wywiad środowiskowy w rodzinie. Dyrektor ośrodka wyjaśnił, że przyczyną była rezygnacja z pracy pracownika socjalnego i objęcie rejonu przez nowego pracownika. W planach pracy uwzględniano problemy występujące w rodzinie, określano zakres i terminy realizowanych działań oraz przewidywane efekty pracy.

W dokumentach pracy asystenta w 3 przypadkach brak wskazań godzin wejść w środowisko. Wskazano, aby dokumentować godziny wejść w środowisko.

Analizie poddano 16 okresowych ocen sytuacji rodzin dokonywanych przez asystentów. Wszystkie oceny zostały dokonane zgodnie z ustawowym terminem i przekazane podmiotowi organizującemu pracę z rodziną.

Asystenci współpracowali z lokalnymi instytucjami i innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, co dokumentowali w notatkach służbowych.

W 4 przypadkach zakończono współpracę z rodziną, w 2 przypadkach prowadzono 3 miesięczny monitoring przez asystenta rodziny. W jednym przypadku zakończono współpracę z powodu przeprowadzki rodziny poza teren gminy, wysłano pismo z informacją o rodzinie do właściwego ośrodka pomocy społecznej i do sądu. W jednym przypadku po zakończeniu współpracy z rodziną brak było prowadzenia monitoringu. Jest to niezgodne z art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierownik Działu Pracy Socjalnej i Integracji Społecznej wyjaśnił, że po zakończeniu współpracy kurator regularnie wchodził do rodziny w ramach obowiązków służbowych.

W kontrolowanym okresie ośrodek obejmował wsparciem 3 rodziny w ramach realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. 1 przypadek był kontrolowany podczas poprzedniej kontroli. W 2 skontrolowanych przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Akta kontroli str. 82 – 192

3. Rodziny z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Na dzień kontroli z terenu Miasta Szczecinek w pieczy zastępczej przebywało łącznie 87 dzieci z 70 rodzin. Wśród nich 24 rodziny były objęte asystenturą w kontrolowanym okresie.

W pozostałych przypadkach ośrodek wskazał, że brak asystentury w tych rodzinach to wynik m. in.: zakończenia wsparcia asystenta ze względu na brak efektów, przebywania rodziców poza terenem gminy, śmierci rodzica, nieustalonego ojcostwa, niepełnosprawności rodziców i braku możliwości opiekowania się dzieckiem, pozbawienia rodziców władzy rodzicielskiej, choroby psychicznej rodziców, ich bezdomności, uzależnienia rodziców od alkoholu i narkotyków i braku współpracy z ośrodkiem oraz przebywaniem rodziców w zakładach karnych.

Analizie poddano sytuację 7 rodzin z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej – pozycje: 21, 46, 70, 55, 57, 58, 64 tabela 5. W sześciu przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości. W jednym przypadku (pozycja 64 tabela 5) zakończono współpracę asystenta z rodziną pomimo obowiązującego postanowienia sądu o współpracy rodziny z asystentem. Powiadomiono sąd o rezygnacji matki ze wsparcia asystenta oraz braku możliwości świadczenia wsparcia rodzinie, jednak nie wystąpiono o zmianę postanowienia w tym zakresie.

Analiza dokumentacji rodzin objętych asystenturą z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej pozwala stwierdzić, że w przypadku 3 rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej plany pracy z rodziną w 2 przypadkach rodzin (5 planów) zostało opracowanych we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i było skoordynowanych z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. W 1 przypadku (tab.3 poz. 60) plan pracy z rodziną dziecka z 25.06.2024 r. umieszczonego w pieczy od lipca 2021 r., nie został opracowany we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i nie był skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. W aktach brak było planu pomocy dziecku. Narusza to art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z informacji uzyskanych w jednostce oraz z oświadczenia Burmistrza Miasta Szczecinek wynika, że w kontrolowanym okresie, ośrodek otrzymał łącznie 194 zaproszenia do udziału w posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Asystent rodziny osobiście uczestniczył w 42 posiedzeniach tj. wszystkich, na które został zaproszony. Natomiast pracownicy socjalni osobiście uczestniczyli w 64 posiedzeniach, a w 8 nie brali osobistego udziału z powodu innych obowiązków służbowych. W 44 w przypadkach wysłano pisemną informację o sytuacji rodzinie, a w 30 przypadkach odbyły się konsultacje telefoniczne. 6 zaproszeń dotyczyło posiedzeń, które dopiero się odbędą.

Akta kontroli str. 82 – 216

4. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

W okresie kontrolowanym ośrodek realizował projekt „Dziecko w Rodzinie” w ramach którego podejmowano kompleksowe działania na rzecz wsparcia rodzin zamieszkałych na terenie Szczecinka doświadczających trudności opiekuńczo – wychowawczych, w tym zorganizowano dwie edycje:

- zajęć grupowych „Szkoła dla rodziców”,
- warsztatów z edukacji finansowej i autoprezentacji,
- wyjazdów edukacyjno – integracyjnych, których tematyka obejmowała między innymi wychowanie bez przemocy,
- warsztatów „Bezpieczeństwo dzieci w sieci”,
- zajęć z pedagogiki zabawy,
- wyjazdowych warsztatów kulinarnych – zdrowe i ekologiczne odżywianie.

Ponadto w latach 2022 – 2023 realizowano indywidualne poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne, prawne oraz coaching/tutoring rodzicielski realizowane w siedzibie ośrodka, u wykonawców usług na terenie miasta oraz online. Rodziny mogły skorzystać z poradnictwa po uprzednim skierowaniu przez pracownika socjalnego lub asystenta rodziny i umówieniu spotkania przez koordynatora. W 2024 r. realizowane jest indywidualne poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne, prawne oraz coaching/tutoring rodzicielski, a ponadto wsparcie psychiatry lub psychoterapeuty dla rodzin w kryzysie, tzw. „Apteczka pierwszej pomocy” oraz zajęcia grupowe. Miasto Szczecinek w 2022 r. przekazało dotację lokalnej organizacji pozarządowej na realizację projektu „Festiwal bliskości – bliskie relacje w rodzinie”, którego celem było wspieranie rodziców w procesie budowania relacji w rodzinie, oraz rozwijania i wzmacniania kompetencji rodzicielskich. W ramach projektu odbyło się 8 spotkań w formie warsztatów i seminariów oraz zorganizowano wycieczkę integracyjno – edukacyjną dla rodziców i dzieci.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że od września 2024 r. Miasto Szczecinek zapewniało ponadto wsparcie w formie wykwalifikowanego mediatora, przez cały okres kontrolowany dzieci z rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze mogły korzystać ze wsparcia psychologicznego i pedagogicznego zorganizowanego w szczecineckich szkołach.

Informacje o możliwości skorzystania ze wsparcia specjalistycznego są przekazywane w ramach bieżącej pracy asystentów rodzin oraz pracowników socjalnych, oraz umieszczone na stronach internetowych ośrodka.

Akta kontroli str. 19 – 339

5. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Na dzień kontroli Miasto Szczecinek prowadzi 3 placówki wsparcia dziennego w formie pracy opiekuńczej, prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Burmistrza Miasta Szczecinek:

- Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza „Koniczynka” prowadzona przez Stowarzyszenie Sportowe Pomagamy Dzieciom, która dysponuje 20 miejscami, w placówce zatrudniony jest kierownik, wychowawca i socjoterapeuta,
- Świetlica Środowiskowa „Tratwa” prowadzona przez Fundusz Tratwa Szczecinek, która dysponuje 20 miejscami, w placówce zatrudniony jest kierownik, wychowawca i 2 socjoterapeutów,
- Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „Magdalena” prowadzona przez Caritas Parafii pw. Narodzenia NMP, która dysponuje 30 miejscami, w placówce zatrudniony jest kierownik, 2 wychowawców i socjoterapeuta.

Lokale, w których funkcjonują placówki wsparcia dziennego posiadają pozytywne opinie Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinku, oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku w zakresie spełnienia wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego, do czego obliuguje art. 18b ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Akta kontroli, str. 217 - 306

Realizacja zaleceń pokontrolnych.

W dniach 8 - 10 września 2021 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Mieście Szczecinek. Jednostkę oceniono pozytywnie. Wydano następujące zalecenia pokontrolne:

- zachować ciągłość w prowadzeniu placówek wsparcia dziennego, a tym samym zapewnić wsparcie rodzinom i dzieciom zgodnie z art. 18 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - **zalecanie zostało zrealizowane.**

Na dzień kontroli dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta Szczecinek funkcjonowały 3 placówki wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe w formie opiekuńczej w oparciu o umowy na powierzenie realizacji zadania publicznego z dnia 29 grudnia 2021 r., z terminem realizacji zadania od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. Następne umowy zawarto w dniu 29 grudnia 2022 r., z terminem realizacji zadania od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. Kolejne umowy zawarto w dniu 28 grudnia 2023 r. z terminem realizacji zadania od 1 stycznia 2024 r. do 31.12.2024 r. W związku z tym umowy na prowadzenie wszystkich placówek wsparcia dziennego w Mieście Szczecinek zostały sporządzone z terminami realizacji zadania z zachowaniem ciągłości w ich funkcjonowaniu.

- sprawować kontrolę nad placówkami wsparcia dziennego zgodnie z art. 28a ustawy – **zalecanie zostało zrealizowane.**

W okresie objętym kontrolą przeprowadzono 3 kontrole we wszystkich istniejących placówkach wsparcia dziennego, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- w dniach 26-27.11.2024 r. w Świetlicy Profilaktyczno – Wychowawczej Magdalena w Szczecinku na podstawie upoważnienia wydanego przez Burmistrza Miasta Szczecinek NR OR.077.152.2024 z dnia 18.11.2024 r., nie wydano oceny.

WZPS-5.431.3.23.2024.JD

- w dniach 27-28.11.2024 r. w Świetlicy oraz Klubie Młodzieżowym Funduszu Tratwa w Szczecinku na podstawie upoważnienia wydanego przez Burmistrza Miasta Szczecinek NR OR.077.151.2024 z dnia 18.11.2024 r., nie wydano oceny.

- w dniach 9 – 25.10. 2023 r. w Stowarzyszeniu Sportowym Pomagamy Dzieciom w Szczecinku, na podstawie upoważnienia wydanego przez Burmistrza Miasta Szczecinek NR OR.077.164.2023 z dnia 09.10.2023 r. nie wydano oceny.

Wskazano, aby po przeprowadzonych kontrolach wydawać oceny kontrolowanym jednostkom.

Kontrole prowadzone były przez inspektorów Wydziału Nadzoru Urzędu Miasta Szczecinek, po kontrolach sporządzono protokoły.

Akta kontroli str. 220 – 331

Podsumowanie ustaleń kontroli.

stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości:

- po zdiagnozowaniu w rodzinie trudności w wypełnianiu opiekuńczo – wychowawczych brak propozycji objęcia wsparciem asystenta,
- brak prowadzenia monitoringu rodziny po zakończeniu z nią pracy,
- brak skoordynowania planu pracy z rodziną z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- zakończenie współpracy asystenta z rodziną pomimo obowiązującego postanowienia sądu zobowiązującego rodzinę do współpracy z asystentem.

przyczyny stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:

- niedopatrzenie,
- mylna interpretacja przepisów.

skutki stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:

- braki formalne,
- niewystarczające wsparcie dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi

osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości:

- asystenci rodziny, dyrektor ośrodka, pracownik socjalny

uprawnienia jednostki kontrolowanej:

zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

wpis w książce kontroli:

6/2024 r.

wystąpienie pokontrolne otrzymują:

- Burmistrz Miasta Szczecinek
- Wojewoda Zachodniopomorski

W celu podniesienia efektywności pracy Miasta Szczecinek w zakresie wspierania rodziny wydaje

zalecenia znaczące:

- 1) w przypadku stwierdzenia, że rodzina przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych obejmować rodzinę wsparciem asystenta – art. 176 pkt 3a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) prowadzić monitoring funkcjonowania rodziny po zakończeniu z nią pracy przez asystenta rodziny – art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy,
- 3) plany pracy z rodziną opracowywać we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i w koordynacji z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej art. 15 ust. 1 pkt 2,
- 4) nie kończyć współpracy asystenta z rodziną, w sytuacji postanowienia zobowiązującego rodzinę do współpracy z asystentem, bez zmiany postanowienia sądu w tym zakresie.

W przypadku braku zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie ich realizacji.

Z upoważnienia

Wojewody Zachodniopomorskiego

Dawid Krystek

II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Zespół inspektorów:

Joanna Dunajewska

Inspektor wojewódzki

Joanna Płachta

Starszy inspektor wojewódzki

Zastępca Dyrektora

Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej

Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

Izabela Wojtczak – Sikorska

- A. **Zakres wyłączenia:** informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.
- B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania:** art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej(Dz. U. z 2022r poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE
- C. **Osoba, która dokonała wyłączenia:** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- D. **Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności:** art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne)